

Saarth

E-Journal of Research

ISSN NO: 2395-339X

જી.એસ.ટી ની વિવિધ ક્ષેત્રો પરઅસર

DR.VAISHALI. B. PATEL*

પ્રસ્તાવના:-

1લીજુલાઈ 2017 થી વસ્તુઓ અને સેવા કર વાસ્તવિક બનતા વર્ષ 2017 ભારતના ઇતિહાસમાં એક નોંધ પાત્ર વર્ષ તરીકે ઓળખાશે. ભારતની કરવેરા પદ્ધતિના ઇતિહાસમાં નવી પદ્ધતિને ક્રાંતિકારી સુધારામાં ના ઇતિહાસમાં નવી પદ્ધતિ ને ક્રાંતિકારી સુધારામાંના એક સુધારા તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

વેરા આવક અને વૃદ્ધિ માટેનું સાધન હોવા ઉપરાંત તે દેશને કરદાતાઓ પ્રત્યે જવાબદારી બનાવવામાં મહત્વની ભૂમિકા ભજવે છે. અસરકારક કરવેરા પદ્ધતિથી એ બાબતની ખાતરી રહે છે કે જાહેર નાણા નીતિ લાભેગાળે સામાજિક ઉદ્દેશો પાર પાડવામાં અને આર્થિક વિકાસને પ્રોત્સાહન આપવા માટે ટકાઉ પુરવાર થશે. ભારતીય કર વ્યવસ્થાની જટિલતા હંમેશા કરવેરની દુનિયાના ઉત્તમ દિમાગોને પણ ગુચવતી રહી છે કેન્દ્ર અને રાજ્ય અને સ્થાનિક સંસ્થાઓને અનેક વેરા લેવાની સત્તાને કારણે સામાન્ય માનવીથી માંડીને ઉત્પદકો અને વેપારીઓ સહિત દરેકે દરેક વ્યક્તિઓ અનેક વેરાનો બોજનો અનુભવ કરતો હતો. આ બધા વિતેલા વર્ષોમાં માલસામાનના મૂળસ્થાનથી માંડીને આખરી સ્થાન સુધી દેશભરમાં વિવિધ સ્તરે કર વસૂલવામાં આવી રહ્યા હતા. આથી ઘણીવાર માલસામાના કે સર્વિસ ઉપર અનેકવાર વિવિધ પ્રકરણો વેરા લાગતા હતા. જે માલ સામાનને એકથી બીજા રાજ્યમાંથી થઈ ને પસાર થવાનું હોય તેને ઘણીવાર માત્ર વિવિધ વેરા ભરવા માટે સરહદ ઉપર કલાકો સુધી રોકવું પડતું હતું અને તેને કારણે માલ સામાનને નુકસાન તથા ઉંચા પરિવહન ખર્ચાઓનો સામનો કરવો પડતો હતો. નવી વ્યવસ્થામાં દેશમાં કરવેરાનું ચિત્ર બદલીને પદ્ધતિને વધુ સુવ્યવસ્થિત બનાવવાનો ઉદ્દેશ છે.

3જી ઓગષ્ટ 2016 નાં રોજ અને લોકસભા એ 8 ઓગષ્ટ 2016 નાં રોજ અને મંજૂર કર્યું હતું. જરૂરી સંખ્યામાં રાજ્યોનાં ધારા સભ્યો દ્વારા બહાલી મળ્યા પછી આ બંધારણીય સુધારાને બંધારણ

*DR.VAISHALI. B. PATEL (Assistant Professor), (Department of Economics), Sheth T C Kapadiya Arts and Commerce College, At Bodeli – Dist-Chhota Udepur.

Saarth

E-Journal of Research

ISSN NO: 2395-339X

(101મો સુધારો) કાયદા 2016 હેઠળ તા.8મી સપ્ટેમ્બર 2016 ના રોજ નોટીફાઈડ કરવામાં આવ્યું હતું. બંધારણીય સુધારાને કારણે ભારતમાં ગુડ્સ એન્ડ સર્વિસ ટેક્સ રજૂ કરવાનો માર્ગ મોકળો થયો.

કરવેરના સ્લેબ નક્કી કરવાનું જી.એસ.ટી કાઉન્સિલ માટે ત્રણ હેતુ સિધ્ધ કરવા માટેનું એક મુશ્કેલ કાર્ય હતું.

1. સમાજનાં ગરીબ અને નબળા વર્ગનાં લોકોની સુરક્ષા કરવાનું અને વ્યાપક વપરાશ ધરાવતો માલ-સામાન અને આવશ્યક ચીજોનાં કર દર પોસાય તેવા દરે રાખવાનો હતો.
2. રાજ્ય સરકારો અને કેન્દ્ર સરકારની એકંદર આવક જળવાઈ રહે તેની ખાત્રી રાખવાનો હતો
3. એ બાબતની પણ ખાત્રી રાખવાનો હતો કે માલ- સામાન અને સર્વિસીસ માંથી મળતો કર વર્તમાન કર આવકની તુલનામાં નોંધપાત્ર પ્રમાણમાં વધે કે ઘટે નહીં તે જોવાનો હતો.

કેટલાક પરિબલોને ધ્યાન માં લઈને તથા લાબી ચર્ચાઓ પછી કાઉન્સિલે કાળજી પુર્વક ચાર કર નક્કી કર્યા હતા. જે મુજબ 5%, 12%, 18% અને 28% નો સ્લેબ રાખવાનો હતો આ ઉપરાંત કર મુક્તિની કેટેગરી પણ રાખવામાં આવી હતી.

આમ જી.એસ.ટી.ની નવી તંત્ર વ્યવસ્થા ને કારણે વધુ ને વધુ બીઝનેસ ઔપચારિક અર્થતંત્રમાં આવરી લેવાશે. આટલા વ્યાપક સ્તરનો ક્રાંતિકારી સુધારો કેટલીક પીડા પણ ઉભી કરશે. કેન્દ્ર અને રાજ્યોના કર વહીવટનાં તંત્રો આ ફેરફાર સરળ બની રહે તે માટેનાં પ્રયાસો કરી રહ્યા છે.

જી.એસ.ટી.ની અર્થતંત્રનાં કેટલાક મુખ્ય ક્ષેત્રો પર અસર :

(૧) રિયલ એસ્ટેટ ક્ષેત્ર :

રિયલ એસ્ટેટ બેકવર્ડ અને ફોરવર્ડ લીન્કેજ મારફતે મજબૂત આર્થિક બહુસ્તરીય અસરો ધરાવે છે. દેશમાં કૃષિ ક્ષેત્ર પછી નિર્માણ રોજગારી પેદા કરતું બીજું મોટું ક્ષેત્ર છે અને જી.ડી.પી માં નોંધપાત્ર હિસ્સો ધરાવે છે. આર્થિક સર્વે ૨૦૧૫-૧૬ મુજબ રિયલ એસ્ટેટ ક્ષેત્ર ભારતની જી.ડી.પી.માં ૨૦૧૩-૧૪ માં ૭.૪% હિસ્સો ધરાવતું હતું. પરોક્ષ કરવેરાનાં પ્રવર્તમાન માળખા હેઠળ રિયલ એસ્ટેટ ઉદ્યોગ સંદિગ્ધ જોગવાઈઓ અને બહુસ્તરીય કરવેરા વ્યવસ્થાનાં કારણે વિવિધાસ્પદ બન્યો છે.

પ્રવર્તમાન કાયદા મુજબ વિવિધ પ્રકારના અલગ અલગ કરવેરા સંકળાયેલા છે, જે સંપત્તિના નિર્માણથી લઈ ને તેના ગ્રાહકને તેના વિચારણ સુધીલાગુ પડે છે. - સેવા વેરો, મૂલ્યવર્ધિતવેરો (વેટ), સ્ટેમ્પ ડ્યુટી, નિર્માણ પર બિલ્ડીંગ સેસ, વગેરે, ઉપરાંત ખરીદીનાં ખર્ચ માં સંકળાયેલ અન્ય વિવિધ

Saarth

E-Journal of Research

ISSN NO: 2395-339X

કરવેરા (જેમ કે એક્સાઇઝ ડ્યુટી, સી.એસ.ટી. વગેરે) એટલે કરવેરાનાં વર્તમાન માળખા હેઠળ નિર્માણાધીન સંપત્તિ નાં વેચાણ પર એકથી વધારે કરવેરા લાગુ પડે છે. જે ધરની ખરીદી કરનારા ગ્રાહકો પર કરવેરાનું ઊંચું ભારણ લાદે છે, જેના પગલે કરવેરાની સંપૂર્ણ અસર વધે છે.

જી.એસ.ટી., રિયલ એસ્ટેટ ક્ષેત્રમાં પારદર્શકતા લાવશે તેવી આશા છે, જે વ્યવહારો પર વધારે અસર કારક રીતે નજર રાખવાની પદ્ધતિઓ મારફતે કરવેરાની ચોરીમાં નોંધપાત્ર ઘટાડો કરશે. તથા કરવેરાનાં નિયમોનું પાલન અને તેનો અમલ સુધારશે જી.એસ.ટી. એક મુલ્ય પર જ લેવામાં આવશે ત્યારે એક જ ચીજવસ્તુ પર વિવિધ તબક્કામાં લાગુ કરવેરાની કે એક કરવેરા પર બીજા કરવેરાની સમસ્યા દૂર થવાની શક્યતા છે. (જેમ કે સેન્ટ્રલ એક્સાઇઝ ડ્યુટી પર વેટ)

(૨) હેલ્થ કેર ક્ષેત્ર :

હાલનું કરવેરાનું ઉલટું માળખું આ ઉદ્યોગની સૌથી મોટી ચિંતા છે. જે સ્થાનિક ઉત્પાદકોને નકારાત્મક અસર કરે છે. અને ઉત્પાદન કે પેદાશની સરખામણીમાં આંતરિક ખર્ચ વધી જાય છે. આ બાબત હેલ્થકેર ઉદ્યોગમાં રોકાણ પર પ્રતિકૂળ અસર કરે છે. જી.એસ.ટી. કરવેરાના ઉલટા માળખાને દૂર કરી અથવા સંચીત કેડિટ નું રિફંડ મેળવવાની મંજૂરી આપી શકે છે. આ જોગવાઈ ઉદ્યોગને પ્રોત્સાહન આપશે અને વૃદ્ધિકારક પરિબળ તરીકે કામ કરી શકે છે.

ઈમ્પોર્ટ ડ્યુટી પર હાલમાં જે ઊંચું ખર્ચ છે. (મશીનોની આયાત પર) તેમાં જી.એસ.ટી. ખર્ચ માં ઘટાડો કરી શકે છે ઉપરાંત ફાર્માસ્યુટિકલ ક્ષેત્ર પર હકારાત્મક અસર થશે તેવી આશા છે. તે કરવેરાને સરળ અને ઉદ્યોગોને મદદ કરશે. કારણ કે અત્યારે ફાર્માસ્યુટિકલ ઉદ્યોગ પર અલગ અલગ પ્રકારનાં વેરા નાખવામાં આવે છે. આ તમામ કરવેરાને એક કરવેરા માં સમાવી લેવાથી વેપાર વાણિજ્યમાં સરળતા ઉભી થશે તેમજ એક ઉત્પાદન પર બહુસ્તરીય કરવેરાની વિસ્તૃત અસર માં ઘટાડો થશે.

કંપનીઓ માટે મોટો ફાયદો એ થશે કે સેન્ટ્રલ સેલ્સ ટેક્સ (CST) નો અમલ રદ થવાથી નાણાકીય વ્યવહારનાં ખર્ચ માં ઘટાડો થશે. જી.એસ.ટી. ઉત્પાદન ખર્ચમાં ઘટાડો કરશે અને ઉત્પાદન કે વિતરણ ખર્ચ માં ૨% સુધીનો ઘટાડો કરશે તથા તેના પગલે નફામાં ૨૦%થી વધારે વૃદ્ધિ થશે તેવી અપેક્ષા છે. જો જી.એસ.ટી. થી ગ્રાહકોને ફાયદો થશે તથા હેલ્થ કેર અને દવાઓ વધુ વ્યાજબી થશે. જે ભારત સરકારનો લક્ષ્યાંક છે.

Saarth

E-Journal of Research

ISSN NO: 2395-339X

(૩) બેન્કીંગ અને નાણાકીય સેવા ક્ષેત્ર :

ભારતની મોટાભાગની બેન્કિંગ અને નાણાકીય સેવાઓને ૧૪.૫%નાં દરે સેવા વેરો લાગુ પડે છે. ત્યારે જી.એસ.ટી.નો દર ૧૮% થી ૨૦% હોવાની અપેક્ષા છે. એટલે આ સેવાઓ મોઘી થવાની શક્યતા છે. નાણાકીય સેવા પ્રદાતાઓને વર્તમાન એક કેન્દ્રીકૃત રજીસ્ટ્રેશન પૂર્તતાનેબદલે એક થી વધારે તબક્કાઓમાં કરવેરાનાં નિયમોનું પાલન કરવું પડશે. જેથી તેમના માટે જી.એસ.ટી. આ ક્ષેત્ર માટે બોજ રૂપ બની શકે છે.

ઉપરાંત જી.એસ.ટી. સ્થળ આધારિત વેરો હોવાથી તે ચોક્કસ સેવાઓનું સ્થળ નક્કી કરવાનું મુશ્કેલ બની શકે છે. (હાલમાં સેવા વેરો ચાલું છે.) આ બાબત બી ટુ બી (B2B) અને બી ટુ સી (B2C) વ્યવહારો પર સ્ટેટ જી.એસ.ટી., સેન્ટ્રલ જી.એસ.ટી., કે આંતર રાજ્ય જી.એસ.ટી.નક્કી કરવામાં જટિલતા તરફ દોરી શકે છે. લોન પર વ્યાજ, સિક્યોરીટીઝમાં ટ્રેડીંગ, વિદેશી ચલણ અને રિટેલ સેવાઓ જી.એસ.ટી.ની મર્યાદામાં આવશે. એવી અપેક્ષા છે. બેંકિંગ ઉદ્યોગની ભલામણ સૂચવે છે કે આ પ્રકારની સેવાઓ અને આવકને જી.એસ.ટી.ની હદમાં સામેલ નાં કરવી જોઈએ. આ પ્રકારની ભલામણનો સ્વીકાર થશે કે કેમ એ જોવાનું રહેશે.

સંપૂર્ણપણેજોઈએ તો બેન્કીંગ અને નાણાકીય સેવાઓ પર જી.એસ.ટી. પડકારજનક બની શકે છે. અને જો તેનો અમલ ભારતમાં કરવામાં આવે તો નવા પ્રકરણની શરૂઆત થશે જે દુનિયાના અન્ય દેશો માટે નમૂનારૂપબની શકે છે.

(૪) પ્રવાસ, પ્રવાસન અને અતિથિ સત્કાર :

ભારતનો પ્રવાસ, પ્રવાસન અને આતિથ્ય - સત્કાર ઉદ્યોગ કરવેરાનું બહુસ્તરીય માળખું ધરાવે છે, જેમાં કેન્દ્ર અને રાજ્ય એમ બંને સરકારો કરવેરા લગાવે છે. જી.એસ.ટી. હેઠળ હોસ્ટેલ અને રેસ્ટોરન્ટના સપ્લાયને એક કરવેરો લાગશે. અત્યારે હોટેલ્સ અને રિસોર્ટનાં નવીનીકરણ કે નિર્માણ સાથે સંબંધિત આંતરિક સેવાઓ પર કોઈ કેડિટ ઉપલબ્ધ નથી. જી.એસ.ટી. હેઠળ તેમાં ફેરફાર થવાની શક્યતા છે. ફેન્યાઇઝી અને ટેકનીકલ જાણકારી પર ચૂકવવાપાત્ર આર એન્ડ ડી સેસને જી.એસ.ટી. હેઠળ સમાવી લેવામાં આવશે તેવી શક્યતા છે, જેથી કરવેરાના નિયમોનું પાલન સરળ બનશે અને બહુસ્તરીય કરવેરામાં ઘટાડો થશે. જો કે વર્તમાન વિદેશી વેપારનીતિ હેઠળ ઉપલબ્ધ વિવિધ કાયદા જી.એસ.ટી. હેઠળ ચાલુ રહેશે કે નહિ એ બાબત હજુ સ્પષ્ટ નથી. જો આ પ્રકારના લાભ પ્રદાન કરવામાં આવે, તો ઇનપુટ કેડિટ ઉપલબ્ધ ન થાય તેવું બની શકે છે. જેના પરિણામે ખર્ચમાં

Saarth

E-Journal of Research

ISSN NO: 2395-339X

વધારો થશે, સંપૂર્ણપણેજોઈતો જી.એસ.ટી. બહુસ્તરીય કરવેરા દૂર કરશે તેવી શક્યતા છે. જો કે તેનાથી કરવેરાના દરમાં વધારો થઈ શકે છે.

(૫) શિક્ષણ ક્ષેત્ર :

અત્યારે શિક્ષણ ક્ષેત્ર કરવેરામાં મુકિત અને લાભની વિવિધ સુવિધા મેળવે છે. શાળાઓ અને કોલેજો દ્વારા પ્રદાન કરવામાં આવતી સેવાઓ પર કરવેરો લાગુ પડતો નથી કે પછી તેને નકારાત્મક યાદીમાં આવરી લેવામાં આવે છે. જી.એસ.ટી.ના અમલ પછી પણ આજ સ્થિતિ જળવાઈ રહેવાની શક્યતા છે. જો આવું ન થાય તો આ ક્ષેત્ર આંતરિક ચીજવસ્તુઓ અને સેવાઓની ખરીદી પર ચૂકવવાપાત્ર વેરા પર સેનવેટ ક્રેડિટ કે ઇનપુટ ક્રેડિટ નો લાભ લઈ શકે છે. તેનાથી ઉદ્યોગ માટે અંતિમ ખર્ચમાં ઘટાડો થવાની શક્યતા છે.

(૬) સામાન્ય માણસ પર જી.એસ.ટી.ની અસર :

જી.એસ.ટી. ઐતિહાસિક કાયદો સમગ્ર દેશ માટે એકરૂપ કરવેરાનું માળખું ઉભું કરશે. અને તેના પગલે જીડીપી માં ૨% ની વૃદ્ધિ થશે. એટલે જ્યારે સેવાઓ વધારે મોંઘી થઈ શકે છે. ત્યારે ઉપભોક્તાઓ પર તેની અસર મિશ્ર રહેશે એવી શક્યતા છે.

અત્યારે સામાન્ય રીતે ચીજવસ્તુઓ પર ૧૨.૫% (એક્સાઇઝ ડ્યુટી) અને ૫ થી ૧૫ % સુધી (વેટ) ચૂકવવામાં આવે છે. જેનું ભારણ ગ્રાહકો પર લાદવામાં આવે છે. જો જી.એસ.ટી.ના પ્રમાણભૂત દર ૧૮% રાખવામાં આવે તો, ચીજવસ્તુઓની કિંમતમાં ઘટાડો થઈ શકે છે. અને ગ્રાહકને ફાયદો થવાની શક્યતા છે, કારણ કે વ્યવસાય માટે ખરીદીનો ખર્ચ પણ ઘટશે. અને તેમાંથી થોડો ફાયદો ગ્રાહકને મળી શકે છે. તેના પરિણામે કન્ઝ્યુમર પ્રાઈઝ ઇન્ડેક્સમાં ફરક પડશે, જ્યાં ૫૫% ચીજવસ્તુઓ કરવેરામાંથી બાકાત છે, ૩૨% ઓછા દર પર છે. અને ફક્ત ૧૨% પ્રમાણભૂત દરે છે.

તેનો અર્થ એ થયો કે ઘરમાં કેટલી આવશ્યક ચીજવસ્તુઓ (કાપડ, પુસ્તકો, ખાદ્યતેલ વગેરે) પર આશરે ૫ થી ૮% વેરો લાગે છે. જો તેના પર જી.એસ.ટી. ૧૮% લગાવવામાં આવે તો તેમની કિંમતમાં વધારો થશે અને સંપૂર્ણ માળખાને અસ્થિર કરશે. એવા ઉદ્યોગમાં સામાન્ય રીતે ૧૫ થી ૧૮% વેરો લાગુ પડશે.

જી.એસ.ટી. માળખા હેઠળ બહાર ભોજન કરવું સસ્તું થઈ શકે છે કારણકે અત્યારે સર્વિસટેક્સ અને વેટ બંને ચૂકવવામાં આવે છે જ્યારે જી.એસ.ટી. હેઠળ ફક્ત એક જ વેરો લાગુ પડશે. રાજ્ય સરકારો પણ સર્વિસ ટેક્સના દરો નક્કી કરશે તેવી અપેક્ષા હોવાથી ફોન બિલમાં પણ કરવેરામાં વધારો થાય

Saarth

E-Journal of Research

ISSN NO: 2395-339X

એમ છે. આ રીતે સામાન્ય નાગરિકો માટે ટેલીકોમ, રેલપરિવહન બેન્કિંગ, હવાઈ પ્રવાસ જેવી સેવાઓ મોંઘી થઈ શકે છે. તેની સરખામણીમાં નાની કાર, એફએમસીજી ઉત્પાદનો વગેરે સસ્તા થવાની શક્યતા છે.

મેઇક ઇન ઇન્ડિયા પહેલના ભાગ રૂપે ટેલિવીઝન સસ્તા થઈ શકે છે. તેમાં જી.એસ.ટી.ના દર ઓછા રહેવાની શક્યતા છે. અત્યારે રૂપિયા ૨૦,૦૦૦/- ન એલઈડી ટીવી પર આશરે ૨૪.૫% વેરો ચુકવવો પડે છે જેથી આ ટીવી ૨૪,૮૦૦માં પડે છે. ધારો કે જી.એસ.ટી. હેઠળ ૧૮% વેરો લાગુ પડે તો આ જ ટીવીના રૂપિયા ૨૩,૬૦૦/- ચુકવવા પડશે, જેથી કિંમત ઘટાડાનો ફાયદો થશે.

અહીં ઓનલાઈન ખરીદી વધુ મોંઘી થશે, કારણ કે ઈ-કોમર્સ ઉદ્યોગ કરવેરાની જાળમાં આવશે અને તેના વિકેતા પાસેથી દરેક ખરીદી માટે સ્રોત પર કરવેરો ચુકવવો પડશે. એટલે ઈ-કોમર્સ કંપનીઓના નફાના ધોરણમાં ઘટાડો થશે. અને કરવેરાના નિયમોના પાલનમાં વધારો થવાથી ડિસ્કાઉન્ટ અને ગીફ્ટ માં ઘટાડો થશે.

જી.એસ.ટી. ના લાભો :

- જી.એસ.ટી. દેશમાં ગરીબી નાબૂદી અને વિકાસ માટે ઉપલબ્ધ સંસાધનોમાં વધારો કરશે. આથી ભારતીય અર્થતંત્ર ઉપલા સ્તરે પહોંચશે.
- જી.એસ.ટી. ભારતમાં કરવેરાની એકીકૃત વ્યવસ્થા ઉભી કરીને 'મેઇક ઇન ઇન્ડિયા'નો માર્ગ સરળ બનાવશે.
- મોટાભાગના કરવેરા જી.એસ.ટી.માં સમાઈ જશે અને જી.એસ.ટી. આયાત પર લાગુ પડશે એટલે આયાત પર નકારાત્મક અસર થશે અને સ્થાનિક ઉત્પાદનની પ્રતિકૂળતા દૂર કરશે.
- ભારતીય જી.એસ.ટી. વધુ સ્પષ્ટ ડ્યુ અલવેટ ઉભો કરવામાં હરણફાળ ભરશે જે સંપૂર્ણપણે સ્વતંત્રને સંપૂર્ણપણે કેન્દ્રીય વ્યવસ્થાઓના ગેરલાભો લઘુ ત્તમકરશે.
- સામાન્ય આધાર અને સામાન્ય દર (તમામ ચીજવસ્તુઓ અને સેવાઓ) થી વહીવટી તંત્રની કામગીરી સરળ અને સુલભ થશે. તથા અનુકુળતા વધશે, ત્યારે આંતરરાજ્ય વેચાણ પર કરવેરાની આવકની અસરકારક વ્યવસ્થા ઉભી થશે.
- જી.એસ.ટી. કરવેરાના વર્તમાન સુધારા હેઠળ હસ્તાંતરણ, વેચાણ, બાર્ટર, વિનિમય અને ભાડા જેવી ચીજવસ્તુઓ અને સેવાઓના પૂરવઠાના તમામ સ્વરૂપો સી.જી.એસ.ટી. અને એસ.જી.એસ.ટી. ધરાવશે.

Saarth

E-Journal of Research

ISSN NO: 2395-339X

- ઉત્પાદકો પર કરવેરાનું ભારણ ઘટાડશે અને વધારે ઉત્પાદન મારફતે વૃદ્ધિને વેગ અપાશે.
- ચેક પોસ્ટ અને ટોલ પ્લાઝા જેવા કરવેરાના વિવિધ અવરોધો પરિવહન થતી સડી જાય તેવી ચીજવસ્તુ ઓના નુકશાન તરફ દોરી જાય છે. જેના પરિણામે બફર સ્ટોક કરવાની વધારે જરૂર મારફતે અને ગોદામના ખર્ચમાં વધારો થાય છે. આ એકીકૃત કરવેરા દ્વારા તેમના માટે અવરોધને દૂર કરી શકાય.
- એક થી વધારે કરવેરા અને તેની સંપૂર્ણ અસર સામાન્ય મનુષ્ય પર ભારણ વધારે છે. જી.એસ.ટી.માં સમસ્યાનું સમાધાન કરવા માટે પ્રયત્ન થયા છે.
- જી.એસ.ટી. નિકાસ પર લાગુ કસ્ટમ ડ્યુટી પણ દૂર કરશે. જેના પગલે વ્યવહારના ઓછા ખર્ચને કારણે વિદેશી બજારમાં આપણી સ્પર્ધાત્મકતામાં વધારો થશે.

ઉપસંહાર

હકીકતમાં જી.એસ.ટી.ની ખરી સફળતા સામાન્ય ભારતીય નાગરિકોના ખિસ્સા પર થતી અસર પર નિર્ભર છે. જી.એસ.ટી.નો સાર એ છે કે તમામ ચીજવસ્તુ ઓ અને સેવાઓ પર મધ્યમ દરે કરવેરા લાગુ કરવામાં આવશે. 'એક રાષ્ટ્ર એક કરવેરો' હકારાત્મક રીતે ક્રાંતિકારી પુરવાર થશે અને સામાન્ય નાગરિકને જ નહીં, પણ સમગ્ર દેશ માટે લાભદાયક સાબિત થશે. જ્યારે નવો કાયદો લાગુ કરવામાં આવે છે ત્યારે સામાન્ય નાગરિક પર તેની અસર થાય છે. જી.એસ.ટી. પણ સામાન્ય નાગરિકને અસર કરશે, જેમાં સામાન્ય નાગરિક ચીજવસ્તુ ઓને સેવાઓના અંતિમ ઉપભોક્તા છે, જેને જી.એસ.ટી.ના અમલની સીધી અસર થશે. એવી આશા છે કે જી.એસ.ટી. હકારાત્મક અસર ઉભી કરશે અને ભારતીય અર્થતંત્રને વેગ આપવામાં મદદરૂપ થશે તથા ભારતને કરવેરાના સરળ માળખા સાથે એકીકૃત રાષ્ટ્રીય બજારમાં પરિવર્તન કરશે. ભારતની વૃદ્ધિના માર્ગે અગ્રેસર અર્થતંત્ર સામાન્ય નાગરિકની નાણાકીય વૃદ્ધિમાં મદદ કરશે.

સંદર્ભ સૂચિ :

- (1) GST PORTAL : <https://www.gst.in/>
- (2) GSTINDIA.NET.IN
- (3) GST IN INDIA – (E-BOOK) JUNE 2016.

Saarth

E-Journal of Research

ISSN NO: 2395-339X

(4) GST A Complete Guide to New Model GST Law. December 2016, V.S. Datey

(5) All About the Goods & Service Tax Act -2016, Amol Rahatekar, Ajit Prakashan, 2016